

Bilimsel Araştırma Proje (BAP) İhalelerinde Yetki Sorunu ve Çözüm Önerileri

Authorization Problem in Scientific Research Project (SRP) Tenders and Solution Suggestions

Erdem ERCAN¹

Öz

Amaç: Bu çalışmanın amacı hem ihale süreçlerinin hem de mali işlemlerin sıhhati bakımından kritik öneme sahip BAP ihale yetkilisi ile harcama yetkilisinin aynı kişi olup olmadığı ile görev ve yetkileri konularındaki belirsizliğin incelenmesidir.

Tasarım/Yöntem: Çalışmada konuyla ilgili yürürlükteki mevzuat tarihsel süreç içerisindeki gelişimi de gözetenilerek ele alınmıştır. Mevzuattaki veriler ve yorum ilkeleri kullanılarak inceleme konusu problem analiz edilmiştir.

Bulgular: Analizler sonucunda; BAP ihale yetkilisi ile harcama yetkilisinin aynı kişi olup olmadığı ve görev ve yetkileri konusundaki belirsizlik BAP ihale ve harcama yetkilisinin 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte aynı kişide olamayacağı sonucuna varılmak suretiyle giderilmiştir.

Sınırlılıklar: Son yıllarda konuya ilişkin önemli yasal değişiklikler yapılmış olmasına karşın Yüksek Öğretim Kurulu mevzuatının yeterince güncellenmemiş olması ve bazı düzenleyici işlemlere erişimin güçlüğü en önemli sınırlılıklardır.

Özgünlük/Değer: İncelemeye konu mevzuatın yıllar içerisindeki değişimi ve bunun bir sonucu olarak normlar arasında oluşan çatışmalar nedeniyle uygulamada gelişen tereddütleri gidermek ve aynı mevzuatın farklı yorumları nedeniyle farklı uygulamalar gerçekleştiren yükseköğretim kurumlarında konuya ilişkin farkındalık yaratmak çalışmanın özgün değerini oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel Araştırma Projeleri, Kamu Harcaması, Kamu İhalesi, Harcama Yetkilisi, İhale Yetkilisi

Abstract

Purpose: The purpose of this study is to examine the uncertainty regarding whether the SRP tender authority, whom has the critical importance by means of the health of financial transactions, and spending authority are the same person as well as the uncertainties regarding their duties and authority.

Design/Methodology: In this study, the current legislation on the subject has been discussed by considering its development in the historical process. The subject problem has been analyzed using the data and interpretation principles in the legislation.

Findings: As a result of the analysis; the uncertainty regarding whether the SRP tender authority and the spending authority are the same person and the uncertainty about their duties and authorities has been resolved by concluding that the SRP tender and spending authority cannot be held by the same individual with the enactment of Law No. 5018.

Limitations: Despite significant legal changes in recent years, the lack of sufficient updates to the Council of Higher Education regulations and the difficulty in accessing certain regulatory procedures are the most important limitations.

Originality/Value: The original value of this study is to eliminate the hesitations that have developed in practice due to the changes in the legislation subject to examination over the years and the conflicts between the norms that have arisen as a result of this, and to raise awareness on the subject in higher education institutions that carry out different practices due to different interpretations of the same legislation.

Keywords: Scientific Research Projects, Public Expenditure, Public Tender, Spending Authority, Tender Authority.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü, erdemercan@ankara.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1645-0394

1. GİRİŞ

Kamu kurum ve kuruluşları kanunlarla kendilerine verilen görevlerin ifası için mal ve hizmet satın alabilmekte, yapı inşa ettirebilmekte, taşınır ve taşınmaz mallarını satabilmekte, kiraya verebilmekte, malları üzerinde aynı hak tesis edebilmektedir. Özel hukuk işlemi niteliğindeki bu işlemlerin yapılabilmesi tabiidir ki kurumların muhataplarıyla sözleşme akdetmesini gerektirmektedir. Bahse konu sözleşmelere ihale sözleşmeleri adı verilmektedir. Kamunun taraf olduğu bu sözleşmeleri, kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi ve idari hizmet sözleşmesi gibi idare iradesinin üstün tutulduğu ve idari yargının görev alanında kalan idari sözleşmelerle karıştırmamak gerekir (Özay, 1996: 413-414). İhale sözleşmeleri idarenin özel hukuk sözleşmeleri olup ‘ihale’ adı verilen bir usul izlenmek suretiyle akdedilmektedir (Canbazoğlu, 2017:1). İhale sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların çözüm yeri adli yargı iken ihale aşamasında tesis edilen işlemler idari işlem mahiyetinde olduklarından idari yargının denetimine tabidir (Günday, 1999:155). Ancak bu kuralın istisnaları olduğunun da altını çizmek gerekir. Örneğin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında kiraya verilen taşınmazların tahliyesine ilişkin aynı Kanun’un 75’inci maddesinde istisnai bir hüküm yer almaktadır. Bu özel hüküm uyarınca belirli koşulların oluşması halinde taşınmazın tahliyesi doğrudan idari işlemlerle sağlanmaktadır. Sözleşme süresi dolmasına rağmen kiraya verilen taşınmazı boşaltmayan, bu nedenle işgalci konumunda olan eski kiracıların tahliyesi taşınmazın bulunduğu yer mülki amirince tesis edilen tahliye emri doğrultusunda kolluk güçleri eliyle gerçekleştirilmektedir. Bu durumda, idarenin yürütülmesi kendi içinde saklı icrai işlemlerinden olan (Sarica, 1970:134’ten aktaran Özay, 1996:308) tahliye emrine karşı görevli yargı yeri idari yargı olmaktadır.

İhale iş ve işlemlerine ilişkin temel kurallar 08/09/1983 tarihli ve 2886 Devlet İhale Kanunu’nda ve 04/01/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nda yer almaktadır. 2886 sayılı Kanun önceki kanun niteliğini taşıdığından 4734 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle Devlet İhale Kanunu’nun Kamu İhale Kanunu’na aykırı hükümleri lex posterior ilkesi gereğince zımnen ilga olmuştur (Gözler, 2013:100). 4734 sayılı Kanun’un 68/1-a hükmü de bunu teyit etmektedir. Yeni durumda, mal ve hizmet alımı, yapım işleri gibi idarenin harcama yapmasını gerektiren ihaleler 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nda öngörülen usullere göre yapılmakta iken taşınır ve taşınmazların satışına, üzerinde aynı hak tesis edilmesine ve kiraya verilmesine ilişkin ihaleler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’na göre yapılmaktadır (Akyılmaz vd., 2021:496-497, Çağlayan, 2023:478, Şahin, 2024:55). 2886 sayılı Kanun’un ‘Kapsam’ başlıklı 1’inci maddesi ile 4734 sayılı Kanun’un ‘Kapsam’ başlıklı 2’nci maddesi gereğince özel bütçeli kamu idareleri olan yükseköğretim kurumları da ihalelerinde belirtilen kanunlara tabidirler.

Yükseköğretim kurumları ifade edildiği üzere ihale sözleşmelerini ihale ile yapmak durumunda olan kurumlardandır. Bu nedenle kural olarak her türlü mal ve hizmet alımını, yapım işlerini 4734 sayılı Kanun’a göre yapmaktadırlar. Ancak araştırma projeleri için yapılan mal ve hizmet alımları aynı Kanun’un 3/f hükmü gereğince mezkûr Kanun kapsamı dışında bırakılmış, bu alımlar için farklı bir ihale süreci öngörülmüştür. Araştırma projeleri kapsamındaki mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanunu’ndan muaf tutulmuş, proje alımlarına ilişkin usul ve esaslar 01/12/2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ayrıca düzenlenmiştir. Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) eki Esaslar’ın ‘Tanımlar’ başlıklı 4’üncü maddesinde araştırma projesi, ihale yetkilisi ve rektör tanımına yer verilmiştir. Araştırma projesi teriminin bilimsel araştırma projelerini (BAP) de kapsadığı, rektörün araştırma projeleri kapsamındaki mal ve hizmet alım ihalelerini yapan kişi, ihale yetkilisinin ise ihale ve harcama yetki ve sorumluluğunda olan kişi olarak tanımlandığı, 8’inci maddede ihale yetkilisininin 04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Kanun’un ‘İta amirliği, mali denetim’ başlıklı 57’nci maddesi gereğince rektör olduğunun belirtildiği, rektörün bahsedilen ihale yetkilisi tanımı çerçevesinde aynı zamanda harcama yetkilisi olarak harcama yetkisine sahip olduğu görülmektedir.

2003/6554 sayılı Esaslar’dan çok kısa bir süre önce Resmî Gazete’de yayımlanarak bazı maddeleri hariç büyük bir bölümünün 01/01/2005 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen fakat 2005 Mali Yılı Bütçe Kanunu ve 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanun ile yürürlük tarihi 01/01/2006 olarak güncellenen (Candan, 2005:1) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde harcama birimi, “*Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birim*” olarak tanımlanmış, aynı

Kanun'un 31'inci maddesi uyarınca bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu hüküm altına alınmıştır. Sonrasında 25/06/2009 tarihinde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na eklenen Ek 28'inci maddeye dayanılarak hazırlanan ve madde hükmünün yürürlük tarihi olan 01/01/2010 tarihinde yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller² ile yükseköğretim kurumlarında Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimleri kurulmuř³ ve adı geçen birim koordinatörleri harcama yetkilisi olarak tanımlanmıştır. Aynı tanım 26/11/2016 tarihli Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelikte de yer almıştır. BAP koordinasyon birimlerinin harcama birimi, birim koordinatörlerinin ise harcama yetkilisi olarak belirlenmesine yönelik bahse konu mevzuatın 5018 sayılı Kanun'un lafzı ve ruhuna uygun olduğu görölmektedir. Ancak BAP koordinasyon birimlerinin halen 07/10/1983 tarihli ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ayrı bir birim olarak düzenlenmemiş olması mevzuat sistematiki yönünden giderilmesi gereken bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

2003/6554 sayılı Esaslar'da BAP kapsamındaki mal ve hizmet alımlarında rektör ihale ve harcama yetkilisi olarak kabul edilmiştir. BKK ve eki Esasları yürürlükten kaldıran, açıkça ilga eden bir düzenleme mevcut değildir. Lakin sonradan yürürlüğe giren ve BAP koordinasyon birimini kuran mevzuatta birim sorumlusu harcama yetkilisi olarak belirlenmiştir. Bu durumda 2003/6554 sayılı BKK kapsamındaki BAP ihalelerinde ihale yetkilisi ve harcama yetkilisi rektör iken BAP Birim Koordinatörü bunun dışındaki harcamaları mı yapmakla görevlidir yoksa harcama yetkilisi olarak koordinatörün harcama yetkisi BAP ihalelerinde de geçerli midir? Bir başka deyişle sonraki düzenlemeler BKK ile getirilen Esasları zımnı olarak kısmen veyahut da tamamen ilga etmiş midir? Etmemişse kapsamdaki tüm BAP ihale usullerinde (doğrudan temin, pazarlık, belli istekliler arasında ihale usullerinde) aynı durum mu söz konusu olacaktır? Bu belirsizlik nedeniyle farklı yükseköğretim kurumlarında farklı uygulamaların olabileceği göz önüne alındığında paylaşılan soruların yanıtları mevzuatın doğru bir şekilde uygulanabilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

2. BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJESİ NEDİR?

Bilimsel araştırma projeleri (BAP) kapsamındaki mal ve hizmet alımlarında ihale ve harcama yetkilisinin kim olduğu, bu kişilerin aynı veya farklı kişiler olması durumunda hangi mevzuatın nasıl uygulanması gerektiği sorularına yanıt aranan çalışmada öncelikle mülga 10/04/2002 tarihli Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelikle birlikte spesifik bir mevzuata kavuşan BAP'ın ne olduğu sorusu yanıtlanmalıdır.

BAP kavramına ilk defa 2547 sayılı Kanun'un 58'inci maddesinde 20/06/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanun'un 15'inci maddesiyle değişiklik yapılmak suretiyle yer verilmiş, bahse konu kavram 10/04/2002 tarihli ve 24722 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 01/01/2002 tarihinden itibaren yürürlüğe giren mülga Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmeliğin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde tanımlanmıştır. Buna göre BAP; *"Tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime evrensel veya ulusal ölçülerde katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projelerdir."* Yaklaşık iki yıl sonra 30/12/2003 tarihli ve 25332 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 4'üncü maddesinde yukarıdaki BAP tanımını da içeren 'Araştırma Projesi' tanımına yer verilmiştir. Mülga

² https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/strateji_dairesi/Duyurular/Yuksekk_butce.pdf, Erişim Tarihi: 08/03/2024

³ BAP Koordinasyon Birimlerini, 10/04/2002 tarihli mülga Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik sonrasında kurulan BAP birimleriyle karıştırmamak gerekir. Bahse konu Yönetmeliği müteakiben 2003/6554 sayılı Esaslar'ın yürürlüğe girmesiyle kurulmaya başlanan BAP birimleri harcama yetkisi bulunmayan, bu nedenle 2010 yılına dek üniversitelerin İdari ve Mali İşler Daire Başkanlıkları altında sekretarya görevi yapan birimler mahiyetindedir. 5018 sayılı Kanun sonrasında harcama birimi İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, harcama yetkilisi ise İdari ve Mali İşler Daire Başkanıdır. Ancak kimi üniversitelerin 2009 yılından itibaren senato kararıyla bu birimleri harcama birimi statüsüne kavuşturmak suretiyle günümüzdekine yakın bir statüde ayrı bir birim olarak çalıştırdıkları bilinmektedir (Bkz. Bartın Üniversitesi, <https://bap.bartin.edu.tr/genel-bilgiler.html>, Yalova Üniversitesi, <https://bap.yalova.edu.tr/tr/Page/Icerik/tarihce>, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, <https://bap.nevsehir.edu.tr/tr/hakkinda>, Erişim Tarihi: 02/04/2024).

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelikte yer verilen BAP tanımı esas alınarak hem bilimsel araştırma projelerini hem de teknolojik araştırma projelerini kapsayacak şekilde ‘Araştırma Projesi’ kavramı kullanılmıştır.

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından hazırlanarak 01/01/2010 tarihinde yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller’de BAP; *“Tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime evrensel veya ulusal ölçülerde katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma alt yapısını geliştirme projeleri”* şeklinde tanımlanmıştır. Böylece diğerlerinin yanı sıra bilim insanı yetiştirme ve araştırma alt yapısını⁴ geliştirme projeleri de BAP kabul edilmiştir.

26/11/2016 tarihli ve 27900 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelikte; *“Tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma altyapısını kurma ve geliştirme projeleri”* BAP olarak tanımlanmıştır. İş bu tanım günümüzde BAP için kullanılan güncel tanım olup önceki tanımlara göre kapsamın biraz daha genişletildiği görülmektedir. Gerçekten de *“bilime ulusal veya evrensel ölçüde katkı”* ifadesi yerini *“bilime katkı”* ifadesine bırakmış, *“bilim insanı yetiştirme ve araştırma alt yapısını geliştirme projeleri”* 01/01/2010 tarihli Esas ve Usuller’de olduğu gibi BAP kapsamında değerlendirilmiş, ayrıca *“araştırma altyapısını kurma projeleri”* tanıma eklenmiştir. Böylece diğer özellikleri taşımak kaydıyla coğrafi sınırlama olmaksızın bilime katkı yapan tüm bilimsel araştırma projeleri ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma altyapısını kurma ve geliştirme projeleri BAP olarak kabul edilmiştir. Öte yandan, 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Esaslardaki teknolojik araştırma projeleri BAP haricindeki bir proje türü olarak mevcudiyetini korumuştur.

Mezkûr Yönetmelikte BAP tipleri sayma metoduyla sınırlanmamış olduğundan ve yukarıdaki tanımla yetinildiğinden yükseköğretim kurumları bu kapsamdaki proje tiplerini kendileri belirlemekte, önerilen projelerin BAP olup olmadığını tespit görevi ise aynı Yönetmelik uyarınca BAP komisyonuna verilmektedir. Yükseköğretim kurumlarının BAP kapsamındaki proje tiplerini temelde aynı özelliklere sahip fakat ismen farklılıklar içerecek şekilde belirlediği görülmektedir. Örneğin Ankara Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesinde ve BAP 2024 Yılı Uygulama Esasları ve Araştırmacı Bilgilendirme Kılavuzu’nda⁵ BAP kapsamındaki projeleri şu şekilde belirlemiştir: Genel Araştırma Projeleri (GAP), Çok Disiplinli Araştırma Projeleri (ÇAP), Öncelikli Alan Araştırma Projeleri (ÖNAP), Katılımlı Araştırma Projeleri (KAP), Lisansüstü Tez Projeleri (TEZ), Uluslararası Araştırma İşbirliği Projeleri (UIP), Güdümlü Projeler (GDM), Kariyer Başlangıç Destek Projeleri (KBP), Hızlı Destek Projesi (HZP), Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma Projesi (LKP), Doktora Sonrası Araştırmacı Projeleri (DOSAP), Eş Finansmanlı Bilimsel Araştırma Projesi (EFP), Araştırma Üniversiteleri Destek Programı Projeleri (ADEP). İstanbul Teknik Üniversitesi’nce belirlenmiş bulunan BAP tipleri ise şöyledir: Araştırma Başlangıç Destek Projesi (ABP), Disiplinler Arası Araştırma Projesi (DAP), Eşik Üstü Destek Projesi (EÜDEP), Genel Araştırma Projesi (GAP), Üniversite-Kamu-Sanayi-Özel Sektör İş Birliği Projeleri (ÜKSÖS), Lisans Öğrencisi Katılımlı Araştırma Projesi (LÖKP), Lisansüstü Tez Projesi (LTP), Uluslararası Araştırma İş Birliği Projesi (UAİP), Hızlı Destek Projesi (HIZDEP), Performansa Dayalı Araştırma Projesi

⁴Araştırma altyapısı, 03/07/2014 tarihli ve 6550 sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun’un 2/1-a maddesinde; *“Yükseköğretim kurumları bünyesinde, yetişmiş nitelikli insan gücü ile günün modern teknolojilerine dayalı makine-teçhizat, donanım ve yazılımı içinde bulunduran, Ar-Ge faaliyetlerinin yapıldığı ileri araştırma laboratuvarı, tematik araştırma laboratuvarı ile merkezî araştırma laboratuvarı olarak sınıflandırılan birimler”* olarak tanımlanmıştır. Buna göre, araştırma altyapıları yükseköğretim kurumları bünyesinde kurulan ve yukarıda sayılan görevleri ifa eden birimlerdir. Bu birimlerin geliştirilmesine ilişkin projeler de BAP sayılmaktadır. Ankara Üniversitesi Hızlandırıcı Teknolojileri Enstitüsü bünyesinde gerçekleştirilen Elektron Hızlandırıcısı ve Işınım Tesisi (TARLA) Projesi bahse konu projelerin tipik bir örneği olarak gösterilebilir (Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://tarla-fel.org/>, Erişim Tarihi: 01/03/2024).

⁵ Her iki metin için bkz. <https://bapsis.ankara.edu.tr/ASMevzuat.aspx>, Erişim Tarihi: 08/03/2024.

(PEDAP), Yetkin Alan Araştırma Projesi (YAP).⁶ rnekleri artırmak mümkün olmakla birlikte BAP tiplerinin ne şekilde belirlendiğini anlayabilmek bakımından bu iki örneğin yeterli olacağı düşünülmektedir.

3. HUKUKİ DAYANAKLARI NELERDİR?

Bilimsel araştırma projeleri, öteden beri yüksek ğretim sisteminde mevcut olan fakat 2547 sayılı Kanun ile birlikte bilimsel araştırma, araştırma projesi gibi adlar alan, 10/04/2002 tarihli mülga Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelikten itibaren ayrıntılı ve dinamik bir mevzuata kavuşan projelerdir. Günümüz yükseköğretim sisteminde araştırmacıların en sık başvurduğu proje tiplerindedir. Bilimin ülkedeki gelişiminde ve bilim insanlarının akademik yükselmelerinde önemli etkiye sahiptir.⁷ Bu projeler BAP koordinatrlklerinin harcama birimleri olarak kurulmasından evvel üniversitelerce yürütülen bilimsel araştırma projelerinin dayanağını teşkil eden mevzuatın ve sonrasında yürürlüğe giren mevzuatın birbiriyle çatışan hükümler içermesi nedeniyle uygulama aşamasında çeşitli tereddütlerle karşılaşmaktadır. Aynı konuların düzenlendiği bahse konu normlar arasındaki ihtilaflar yürürlükteki mevzuatın tespitini güçleştirmektedir. Öyleyse BAP hukuki dayanakları denildiğinde öncelikle yürürlükteki mevzuatın tespiti gerekmektedir.

2547 sayılı Kanun'un 'Amaç' başlıklı 4/1-c hükmü uyarınca 'bilimsel araştırma yapmak' yükseköğretimin en temel amaçlarından olup belirtilen hüküm aynı zamanda BAP'ın en önemli yasal dayanaklarından biridir. 2547 sayılı Kanun'un 10, 58/b ve Ek 28'inci maddeleri güncel mevzuatın diğer yasal dayanaklarını teşkil etmektedir. 2547 sayılı Kanun'un ilk halinde de 4/1-c hükmü ile bilimsel araştırmalara kaynak ayrılmasına ilişkin 58'inci maddenin var olduğu, muhtelif maddelerde bilimsel araştırmalardan bahsedildiği grlmektedir.⁸ Bahsedilen maddelerde sonraki yıllarda önemli revizyonlar gerçekleştirilmiş lakin içerik ana hatlarıyla aynı kalmıştır. Halihazırda 10'uncu maddede lme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) gelirlerinden belirli bir bölümünün Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına aktarılacağı, aktarılan bu tutarlardan bilimsel araştırmalar için kullanılacak olanların özel bir denekte izleneceği, özel denekteki bu tutarların harcanması ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı ve Yüksek ğretim Kurulu tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. 21/01/2010 tarihli ve 5947 sayılı Kanun'un 5'inci maddesiyle gerçekleştirilen değişlikle son haline kavuşan 58'inci maddesinin (b) bendinde ise tahsil edilen döner sermaye gelirlerinin asgari yüzde 5'inin niversite bünyesindeki bilimsel araştırma projelerinde kullanılacağı, belirtilen meblağın gerek duyulması halinde niversite Yönetim Kurulunca avans yöntemiyle kullanılabileceği, usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının uygun görüşü alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda 26/11/2016 tarihli ve 27900 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik yürürlüktedir. Aynı Kanun'un Ek 28'inci maddesinde, yükseköğretim kurumları bütçelerinde yer alan BAP deneklerinin proje özel hesaplarına ne şekilde aktarılacağı, aktarılan bu tutarların nasıl kullanılacağı, muhasebeleştirileceği ve işletileceği hususlarına ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından müştereken belirleneceği hükmüne yer verilmiştir. Ek 28 inci madde uyarınca Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri için Tefrik Edilen deneklerin zel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile zel Hesabın işleyişine ilişkin Esas ve Usuller, 01/01/2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Öte yandan gerek 01/01/2010 yürürlük tarihli Usul ve Esaslar'ın 4/1- gerekse Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmeliğin 12/1- hükmünde BAP zel hesabından yapılacak mal ve hizmet alımlarında 2003/6554 sayılı Esaslar'ın uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Buna göre 2003/6554 sayılı Esasların yürürlükte olduğunda herhangi bir tereddüt yoktur. Ancak Yönetmeliğin 12/1- hükmüne 16/01/2020 tarihli ve 31187 sayılı Resmî Gazete'de

⁶ Proje Türleri, İT BAP Koordinasyon Birimi, <https://bap.itu.edu.tr/bap-projeleri/proje-turleri>, Erişim Tarihi: 08/03/2024.

⁷ Bkz. 2024 Mart Dönemi Doçentlik Başvuru şartları, <https://www.uak.gov.tr/Sayfalar/docentlik/basvuru-sartlari/2024/2024-mart-donemi-docentlik-basvuru-sartlari.aspx>, Erişim Tarihi: 15/03/2024.

⁸ 2547 sayılı Kanun'un ilk hali için bkz. 06/11/1981 tarihli ve 17506 sayılı Resmî Gazete, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/17506.pdf>, Erişim Tarihi: 01/03/2024.

yayımlanan yönetmelikle eklenen ibare gereğince ön ödeme (avans) alınarak yapılan alımlar mezkûr Esaslar'dan muaf tutulmuştur.

Yukarıdaki tespitler göstermektedir ki BAP süreçlerinin işleyişine ilişkin üç temel norm bulunmaktadır. Bunlardan ilki 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ekinde yer alan “Esaslar”dır ki bahse konu Esaslar, araştırma projeleri kapsamındaki mal ve hizmet alımlarının ihale usul ve esaslarını düzenlemektedir. Bu çerçevede, ihale yetkilisinin rektör olduğu, rektörün bu yetkisini rektör yardımcılara ve genel sekretere devredebileceği, rektörün ihale yetkilisi sıfatıyla harcama yetkisine de sahip olduğu, ihale sürecinin ihale yetkilisince oluşturulacak ihale komisyonu marifetiyle yürütüleceği, belli istekliler arasında ihale ve kapalı teklif usulünün temel ihale usulleri olduğu, ihale onay makamının ihale yetkilisi olduğu, ihale sözleşmelerinin idarece hazırlanacağı, ihale yetkilisi ve yüklenici tarafından ihale sözleşmesinin imzalanmasıyla ihale sürecinin tamamlanmış olacağı, doğrudan temin usulünde 21'inci madde uyarınca parasal limitlerin aşılmadığı durumlarda ve döner sermayeden yapılan alımlarda ihale komisyonu kurulmasına gerek olmadan satın alma birimince piyasa araştırması ile ihtiyaçların temin edilebileceği fakat faturanın ihale yetkilisi tarafından imzalanmasının gerektiği gibi hususlar öne çıkmaktadır. 26/11/2016 tarihli Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik ise genel nitelikte bir düzenleme mahiyetinde olup BAP işleyişine ilişkin usul ve esasları ilk aşamasından son aşamasına kadar her yönüyle düzenlemektedir. Bunların yanı sıra Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller de 2010 yılı itibarıyla yürürlüğe giren ve BAP özel hesaplarına aktarılan paraların kullanılmasına ilişkin ayrıntıların yer aldığı bir başka temel düzenlemedir. Bu üç düzenleme farklı adlar almış ise de her biri kanuna dayanan düzenleyici idari işlem mahiyetindedir. Aynı zamanda belirli konularda çatışan hükümler içermektedir.

3.1. 2003/6554 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Esaslar

Bilindiği üzere, 2017 Anayasa değişiklikleri⁹ öncesinde yürürlükte olan hükümet sistemi parlamenter hükümet sistemidir. Bu sistem gereğince yürütme organı Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulundan oluşmakta, hükümet etme yetkisi Cumhurbaşkanı ve Başbakan başkanlığında oluşturulan Bakanlar Kurulunda bulunmaktadır (Teziç, 1998:352). Bakanlar Kurulu kanun tasarıları hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunabildiği gibi kanun hükmünde kararname (KHK), tüzük ve yönetmelik başta olmak üzere birçok norm türünü hazırlayarak yürürlüğe koyabilmektedir. Çıkardığı yönetmelikler birden çok kurumu ilgilendiren veyahut da çerçeve mahiyetinde yönetmelikler olabilmektedir. Bakanlıklar ve diğer idarelerin bu yönetmeliklere aykırı yönetmelik çıkartması hiyerarşik olarak mümkün değildir (Derdiman, 2015:26, Gözler, 2013:98).

Günümüzde hükümet sistemi başkanlık sistemi¹⁰ olduğundan daha önce Bakanlar Kurulu tarafından kullanılan bu yetki artık tek başına Cumhurbaşkanına aittir. Başkanlık sisteminde KHK, tüzük ve bakanlar kurulu kararı (BKK) çıkartılamamakta, yeni norm türleri olarak Cumhurbaşkanlığı kararnamesi (CBK) ve Cumhurbaşkanı kararı bu boşluğu doldurmaktadır. Yürütme organı olan Cumhurbaşkanı'nın kararlarıyla yönetmelikler, usul ve esaslar ve genelgeler başta olmak üzere birçok norm türü çıkartılabilmektedir.

2003/6554 sayılı Esaslar, dayanak maddesinde ifade edildiği üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3/f ve Geçici 4/c maddelerine dayanmaktadır. 4734 sayılı Kanun'un 'İstisnalar' başlıklı 3'üncü maddesinin (f) bendinde yer alan;

“Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları ile finansmanın tamamı Kanun kapsamındaki bir

⁹ 2017 Anayasa değişiklikleri için bkz. 21/01/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanun, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/02/20170211-1.htm>, Erişim Tarihi: 01/03/2024.

¹⁰ Çeşitli kaynaklarda “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” adıyla anılmakta ise de günümüzde uygulanan hükümet sisteminin anayasa hukuku teorisindeki teknik adının “Başkanlık Sistemi” olduğu ifade edilmelidir. Anayasa teorisinde demokratik hükümet sistemleri temelde parlamenter, yarı başkanlık ve başkanlık sistemi olarak üçe ayrılmaktadır (Uluşahin, 2007) ve Amerika Birleşik Devletleri'ndekinden farklı yönleri olmakla birlikte Türkiye'deki yeni hükümet sisteminin başkanlık sisteminin temel karakteristik özelliklerini taşıdığı aşikardır. Aynı yönde görüş için bkz. Al, 2020.

idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yrrtlmesinde faydalanıldığı haller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları,

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tbi değildir. ”

hükmü gereğince üniversitelerce gerçekleştirilen bilimsel araştırma projeleri kapsamındaki alımlar Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında bırakılmıştır. Aynı Kanun’un ‘İstisnalara ilişkin esas ve usuller’ başlıklı Geçici 4/c hükmü ise Kamu İhale Kanunu’ndan 3/f hükmü ile muaf tutulan araştırma projelerine ilişkin mal ve hizmet alımlarının bakanlar kurulu kararıyla çıkarılacak usul ve esaslara göre yapılacağını ifade etmektedir. Bahse konu usul ve esaslar Bakanlar Kurulunun 01/12/2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı Kararıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 3’üncü maddesinin (f) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin ‘Esaslar’ adında 30/12/2003 tarihli ve 25332 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yrrle girmiştir. Hal böyle iken dayanak maddelerden biri olan Geçici 4/c hükmü 02/07/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nın 171’inci maddesiyle ilga edilmiş, bunun yerine aynı madde ile 4734 sayılı Kanun’a Ek 11’inci madde eklenmiştir. Ek 11’inci maddede Kanun’un 3/f bendinde ifade edilen araştırma projelerine ilişkin ihale usul ve esaslarının Cumhurbaşkanınca düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

Öncelikle ifade edilmelidir ki 2003/6554 sayılı Esaslar, Geçici 4/c hükmünün ilga edilmesiyle yahut da Ek 11’inci maddenin ihdasıyla yürürlükten kaldırılmış değildir. Bir başka deyişle, Ek 11’inci madde, Geçici 4/c hükmünün başkanlık sistemine geçilmesiyle oluşan teknik zorunluluk sonucunda ilga edilmesi nedeniyle oluşan boşluğun giderilmesi amacıyla getirilmiş bir maddedir. Başkanlık siteminin bir gereği olarak ‘Bakanlar Kurulu’ artık mevcut olmadığından ileriye dönük olarak mer’i mevzuatta düzenleme ihtiyacı doğması durumunda bu düzenlemenin mülga Bakanlar Kurulunca değil Cumhurbaşkanınca yapılabileceğini hükme bağlamaktadır. Teknik ihtiyaçtan doğan 2017 anayasa değişikliklerine uyum amacıyla yapılan düzenlemelerden biridir, ilga edici mahiyeti yoktur. Bu bakış açısı diğer norm türleri için de geçerlidir. Gerçekten de başkanlık sistemine geçilmesiyle yeni hükümet sisteminin bir gereği olarak yapılan Anayasa değişikliği neticesinde artık tüzük ve KHK ıkarılmamakta ise de mevcut tüzük ve KHK’lar varlığını sürdürmektedir. Yürürlükteki tüzük, KHK ve BKK ile kartılan mevzuatın yürürlükten kaldırılması için ilga edici normlara veya belirtilen normların düzenlediği alanı düzenleyen başka norm türlerinin yrrle konulmasına ihtiyaç duyulmaktadır. KHK’ların kanun ile, BKK ile kartılan düzenleyici işlemlerin Cumhurbaşkanı kararıyla kartılan düzenleyici işlemlerle yürürlükten kaldırılması mümkün ise de tüzüklerin bu yöntemle kaldırılması mümkün görünmemektedir. nk yeni düzende tze eşdeğer yeni bir norm türü mevcut değildir. Yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereğince tüzük ile ilga edilemeyeceğine göre tüzük hükümlerinin aynı alanı düzenleyen kanun, CBK gibi hiyerarşik olarak kendisinden altta yer almayan norm türleriyle zımmen yürürlükten kaldırılabilirdi değil. Özetle, BKK ile kartılan Esaslar, Geçici 4/c hükmünün ilgası ve Ek 11’inci maddenin ihdasıyla yürürlükten kalkmış değildir.

Bahse konu Esaslar yürürlükte ise hiyerarşik olarak yeri neresidir? Bu sorunun cevabı çatışan hükümlerin değerlendirilebilmesi bakımından hayati niteliktedir.

Kimi düzenleyici işlemlerin yönetmelik mahiyetinde olmakla birlikte usul ve esaslar, esaslar gibi adlarla yrrle konulduğu bilinmektedir. Bu gibi yönetmelikler 24/02/2022 tarihli ve 31760 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yrrle giren Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 6/1-b bendinde ‘yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlem’ olarak adlandırılmaktadır. 2003/6554 sayılı Esaslar’ın da bu mahiyette bir düzenleyici işlem olduğu anlaşılmaktadır. Anayasa’nın 2017 yılında değişen ‘Yönetmelikler’ başlıklı 124’üncü maddesi bu bakımdan yol gösterici olabilir:

“Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.

Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir. ”

Maddenin eski halinde yer alan ‘Başbakanlık’ ibaresi ‘Cumhurbaşkanı’ olarak değiştirilmiş, böylece Cumhurbaşkanının yönetmelik kartabileceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre bazı yönetmelikler Cumhurbaşkanı kararı ile kartılabilmektedir. Değişiklik öncesinde şimdiki Cumhurbaşkanının eşdeğerisi olan mülga Bakanlar Kurulunun genel düzenleme yetkisinin var olduğu

düşüncesinden hareketle açık anayasal dayanak olmasa dahi bakanlar kurulu kararıyla yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemler çıkartılabilmekteydi (Ayrıntılı bilgi, eleştiri ve tartışmalar için bkz. Aktalay, 2014). Buna karşın, 2003/6554 sayılı Esaslar 4734 sayılı Kanun'un mülga Geçici 4/c maddesine dayanmakta, dayanak maddede araştırma projeleri alım ihalelerine ilişkin usul ve esasların bakanlar kurulu kararı ile yürürlüğe konulacağı ifade edilmektedir. Bir başka deyişle 6554 sayılı Esaslar, mülga Bakanlar Kurulunun genel düzenleme yetkisine değil 4734 sayılı Kanun'un Geçici 4/c hükmüne dayanılarak çıkartılmıştır. 4734 sayılı Kanun'a 2017 Anayasa değişikliğine uyum sağlanmak üzere eklenen Ek'11'inci maddede bakanlar kurulu kararı eşdeğeri olarak Cumhurbaşkanı kararına yer verilmiştir. Bu açıdan bakıldığında bahse konu Esaslar'ın Anayasa'daki yönetmelik tanımıyla uyumlu olduğu söylenebilir. Aynı şekilde anayasa hükmünde yönetmeliklerin kanunların uygulanmasını sağlamak üzere çıkartılabileceği belirtilmiştir. 6554 sayılı Esaslar da 4734 sayılı Kanun'un 3/f hükmünün uygulanmasını sağlamak üzere çıkartılmıştır ve Kanun'a uygundur. Öyleyse mezkûr Esasların adı yönetmelik olmamakla beraber Cumhurbaşkanı (mülga Bakanlar Kurulu) tarafından çıkarılan yönetmelik niteliğinde olduğunu ifade edebiliriz. Aksi bir düşünce yani 2003/6554 sayılı Esaslar'ın hiyerarşik olarak yönetmeliğin altında yer aldığı iddia edilebilmesi ancak Esaslar'ın üzerinde 3/f hükmü gereğince çıkartılmış adı yönetmelik olan bir başka düzenlemenin mevcut olması ve Esaslar'ın bu yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere çıkartılmış olması halinde gündeme gelebilecektir. Açıklanan nedenlerle Esaslar'ın yönetmelik mahiyetinde olduğunun kabulü gerekir. Öyle ki Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkartılmış olması nedeniyle diğer kurumların aynı konuları ihtiva eden yönetmeliklerinden de hiyerarşik olarak üstte yer almaktadır (Sancakdar, 2011, s. 80).

3.2. Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik

10/04/2002 tarihli ve 24722 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 01/01/2002 tarihinden itibaren yürürlüğe giren mülga Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik gibi 26/11/2016 tarihli ve 27900 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik de 2547 sayılı Kanun'un 4/1-c bendi, 58'inci maddesinin (b) fıkrası ile Ek 28'inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. Doğrudan Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkartılan bir yönetmeliktir. Mülga Bakanlar Kurulu veya Cumhurbaşkanı yönetmeliği mahiyetinde olmaması hem hiyerarşik olarak hem de genel niteliği bakımından işbu Yönetmeliğin yukarıdaki Esaslar'a göre öncelikli olmadığı ifade edilmelidir. Başka bir deyişle 6554 sayılı Esaslar, iş bu yönetmeliğe göre hem hiyerarşik olarak üsttedir hem de daha özel bir alanı düzenlemektedir. Bu nedenle BAP ihalelerinde öncelikle 6554 sayılı Esaslar'ın uygulanması gerekmektedir. Nitekim Yönetmeliğin 12/1-ç hükmü de; "*Özel hesaptan ön ödeme alınarak yapılan alımlar hariç yapılacak mal ve hizmet alımına yönelik harcamalarda 1/12/2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Yükseköğretim Kurumları Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Karar hükümleri uygulanır.*" ifadesiyle bu durumu açıkça teyit etmektedir.

Ancak maddeye 16/07/2020 tarihli ve 31187 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik yönetmeliğiyle eklenen "*ön ödeme alınarak yapılan alımlar hariç*" ibaresinin hukuka uygun olmadığı ifade edilmelidir. Cumhurbaşkanı (BKK) yönetmeliği mahiyetinde olduğunu tespit ettiğimiz Esaslar'da bulunmayan bir muafiyet bir alt düzenleyici işlem mahiyetinde olduğunun kabulü gereken YÖK yönetmeliği ile getirilmektedir. Gerçekten Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkartılan 2003/6554 sayılı Esaslar gibi düzenleyici işlemler diğer kurumların aynı konuları ihtiva eden yönetmeliklerinden hiyerarşik olarak üstte yer almaktadır (Sancakdar, 2011:80). O nedenle kamu kurumlarının bu gibi düzenleyici işlemlere aykırı yönetmelik çıkartması normlar hiyerarşisine aykırılık teşkil etmektedir (Derdiman, 2015:26). Lex superior ilkesi uyarınca, normlar hiyerarşisinde üstteki norm türü, alttaki norm türünden önceliklidir (Işıқтаç, 1999:139). Öyleyse alt düzenleyici norm olan mezkûr Yönetmelik ile hiyerarşik olarak kendisinden üstte olan BKK eki Esaslar'ın değiştirilmesi, bahsedilen düzenleyici işlemi hukuka aykırı hale getirir (Gözler, 2013:99) ki bu hukuka aykırılığın yaptırımını iptaldir. Bununla birlikte, bir idari işlem hukuka aykırı olsa dahi yürürlükte olduğu müddetçe yani iptal edilmedikçe, kaldırılmadıkça ya da geri alınmadıkça hukuka uygunluk karinesinden yararlanır yani uygulanır (Günday, 1999:99). Bu nedenle belirtilen muafiyet hükmünün halihazırda uygulanagelmesinin nedeni hukuka uygunluk karinesinden yararlanıyor olmasıdır. Hukuka aykırı bir ibarenin mevzuatta bu haliyle muhafazası kanuni idare ilkesi bakımından mahzurlu olduğu gibi uygulamada da güçlüklerle yol

açabilecektir. Bu nedenle söz konusu ibarenin 6554 sayılı Esaslar'a da dercedilmesi ya da yürürlükten kaldırılması elzemdir.

3.3. Yükseköğretim Kurumları Btçlerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen deneklerin zel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile zel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller

BAP'a ilişkin genişletici tanım başta olmak üzere diğerk mevzuatta yer verilen birçok hususun doğrudan 2547 sayılı Kanun'un Ek 28'inci maddesi hükmüne dayanılarak kanunu açıklamak üzere hazırlanan ve YK, Devlet Planlama Teşkilatı ve Maliye Bakanlığı tarafından imzalanarak yürürlüğe konulan Yükseköğretim Kurumları Btçlerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen deneklerin zel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile zel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller'de yer alması, söz konusu Esas ve Usuller'in normatif hiyerarşide yönetmeliğe eşdeğer veya yönetmelik mahiyetinde olduğunu göstermektedir.

İşbu Esas ve Usuller'in 4/1- maddesinde yer alan; "*zel hesaptan yapılacak mal ve hizmet alımlarında, 01/12/2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı hükümleri uygulanır.*" hükmü gereğince BAP alım ihaleleri 6554 sayılı Esaslar'a göre yapılacaktır. Bir benzeri yukarıdaki Yönetmelikte de yer alan bu hüküm sayesinde normlar arasında yorum ilkeleriyle değerlendirmeyi gerektirecek herhangi bir ihtilafın oluşmasının önüne geçilmiştir. Bahse konu hükümler göstermektedir ki BAP mal ve hizmet alımlarında 6554 sayılı Esaslar uygulanacaktır. Fakat bazı noktalar bu hükümlerle de açıklığa kavuşturulamamaktadır. Esasların yürürlüğe girdiği tarihte harcama yetkilisi ita amiri olduğundan ihale yetkilisi olan rektörün aynı zamanda ihale yetkilisi tanımında harcama yetkilisi olarak ifade edilmesi 5018 sayılı Kanun ile sonrasında yürürlüğe giren yönetmelik ve usul ve esaslar çerçevesinde harcama yetkilisinin hala rektör olup olmayacağını tartışmayı gerektirecektir.

4. BAP İHALELERİNDE HARCAMA YETKİLİSİ

Yukarıdaki mevzuat göz önüne alındığında rektörün BAP ihale yetkilisi olduğunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Gerçekten de yeni mali yönetim sisteminde ita amiri statüsü kalkmış olduğundan rektörlerin kural olarak ihale yetkilisi olması mümkün görünmese de (Babahanoğlu, 2020:128) mevzuatın istisnai olarak ihale yetkilisi olarak belirlediği durumlarda ihale yetkisinin rektörün uhdesinde olacağında herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır (olak, 2008:1). Buna paralel olarak ihale yetkilisinin mevzuatta özel olarak belirlendiği durumlarda 5018 sayılı Kanun kapsamında harcama yetkilisi olan kimselerin de ihale yetkilisi olmaları mümkün değildir (olak, 2008:1). Bir başka ifadeyle harcama yetkilisi olan BAP Koordinatörünün aynı zamanda BAP ihalelerinde ihale yetkilisi olması mer'i mevzuata aykırılık teşkil edecektir. Buna karşın 2003/6554 sayılı BKK eki Esaslar'da ifade edilen rektörün BAP ihalelerindeki harcama yetkisi mevzuatın tarihsel gelişiminin doğal bir sonucu olarak tartışmalı hale gelmiştir. Bu tartışmanın sağlıklı bir Şekilde sonuçlandırılması uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi bakımından önemlidir. Buradaki soru Şu olmalıdır: 6554 sayılı Esaslar'da rektörün BAP ihale yetkilisi ve harcama yetkilisi olarak belirlenmiş olması 5018 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık teşkil etmekte midir? Aykırı ise rektörün harcama yetkisine ilişkin Esaslar'daki ibareler ortadan kalkmış mıdır, zımnen ilga olmuş mudur?

Daha önce de belirtildiği üzere, niversitelerin BAP için yapılacak mal ve hizmet alımlarının ne Şekilde yürütüleceği adı geçen Esaslar'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Ancak Esaslar'ın yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olmadığı için BAP Koordinasyon birimine ve BAP birim koordinatörüne metinde yer verilmemiş, 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle 01/01/2006 tarihinden itibaren mülga olacak olan 'ita amiri' sıfatı gereğince bu kapsamdaki yetkiler rektöre verilmiştir. Esaslar'ın 'Tanımlar' başlıklı 4'üncü maddesinde ihale yetkilisi; ihale ve harcama yapmaya yetkili olan kişi, rektör ise ihaleyi yapan kişi olarak tanımlanmıştır. 8'inci maddede ihale yetkilisinin 2547 sayılı Kanun'un 57'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca rektör olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un ilk yayımlandığı tarihten bu yana değişmeyen 57'nci maddesinin ikinci fıkrası; "*İta amiri, st kuruluşlarda başkan, üniversitelerde rektrdr. Bu yetki uygun görülen lde gerektiğinde yardımcılara, dekanlara, enstitü ve yüksekokul müdürlerine, st kuruluşlara bağlı birim başkanlarına ve st kuruluş ve niversite genel sekreterlerine devredilebilir.*" Őeklinindedir. Buna göre

ihale yetkilisi ita amiri sıfatıyla rektör olup mezkûr Esaslar'da hem ihale yapmaya hem de harcama yapmaya yetkili kılınmıştır.

Hal böyleyken BAP alım ihalelerinde ihale yapma yetkisinin rektörde olduğu, bu ihalelere göre yapılacak harcamalarda da yetkinin aynı kişide olmasının gerektiği söylenebilir. Lakin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 01/01/2006 tarihinde yürürlüğe girmesiyle harcama birimi ve harcama yetkilisi kavramları da ilk defa yürürlüğe girmiş, kamudaki mali yönetim sistemi yeniden düzenlenerek kamu mali yönetimi reformu mahiyetindeki yasal düzenlemeyle kendisine ödenek tahsis edilen birimlerin harcama birimi, bu birimlerin yöneticilerin ise harcama yetkilisi olacağı hüküm altına alınmıştır. Gerçekten Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde harcama birimi, "*Kamu idaresi bütçesinde ödenek tahsis edilen ve harcama yetkisi bulunan birim*" olarak tanımlanmış, 31 inci madde uyarınca bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisinin harcama yetkilisi olduğu hüküm altına alınmıştır. Harcama yetkilisi kavramına bu maddede yer verilmiş fakat ita amiri kavramına yer verilmemiştir. Bir başka deyişle ita amiri statüsü yeni kanunla ilga edilmiştir. Bu sürecin doğal bir sonucu olarak hem Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller'de hem de 26/11/2016 tarihli ve 27900 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelikte BAP koordinasyon birimi düzenlenmiş, bu yeni birimin amiri olan birim koordinatörü harcama yetkilisi olarak belirlenmiştir. İta amirliği sıfatı 5018 sayılı Kanun ile ilga edilmiş, yerine harcama yetkilisi ve üst yönetici kavramları getirilmiş, bunun doğal bir sonucu olarak rektörlerin ita amirliği sıfatı ortadan kalkarak kendilerine adı geçen Kanun ile üst yönetici rolü tanımlanmıştır (5018 sayılı Kanun m.11 ve Ek II Sayılı Cetvel). Bu rol, 26/05/1927 tarihli ve 1050 sayılı mülga Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nda ilk derece harcama yetkisi bulunan (Feyzioğlu, 1984-85:93 vd.) ita amirliğinden oldukça farklı bir roldür. Yeni durumda harcama yetkilisi rolü alt birim yöneticilerine tanımlanarak harcama yetkisi ve sorumluluğu bu kimselere verilmiştir (Babahanoğlu, 2020:117 vd.). Üst yöneticinin rolü 5018 sayılı Kanun'un 31'inci maddesinde sayılan istisnai bazı durumlar haricinde üst yönetici sıfatıyla mali süreçlerin yönetimi, gözetimi ve denetimiyle sınırlandırılmıştır. Buna göre, artık kamu mali yönetim sisteminde bulunmayan bir rol olan 2547 sayılı Kanun'un 57'nci maddesindeki ita amirliğine ilişkin hüküm de sonraki kanun olan 5018 sayılı Kanun ile çatıştığından ve çeliştiğinden lex posterior ilkesi gereğince (Işıқтаç, 1999:139) zımnen yürürlükten kaldırılmış olmaktadır.

Öyleyse 6554 sayılı Esaslar'ın 5018 sayılı Kanun'a aykırı olmayan hükümlerinin 01/01/2010 tarihli usul ve esaslar ile mezkûr Yönetmelikten üstte olduğu, bu nedenle öncelikle uygulanmasının gerektiği, kaldı ki 4/1-ç ve 12/1-ç hükümlerinin bunu teyit ettiği, ancak normlar hiyerarşisinde kendisinden üstte olan 5018 sayılı Kanun'a aykırı olduğu açık olan ihale yetkilisi tanımındaki rektörün harcama yetkisine ilişkin ibarenin de bu ibarenin dayanağını teşkil eden 2547 sayılı Kanun'un 57/2 hükmünün dahi lex posterior ilkesi uyarınca ilga olduğu göz önüne alındığında zımnen ilga olduğunun kabulü gerekir. Gerçekten de lex superior ilkesi gereğince bir üst norm ile alt norm arasında çelişki mevcut ise üst norm hükmü esas alınmalı, uygulama alt norm hükmü ihmal edilerek gerçekleştirilmelidir (Güriz, 2019:157). Buna göre, BAP koordinatörünün BAP ihalelerinde harcama yetkilisi, rektörün ise üst yönetici sıfatıyla ihale yetkilisi olduğunun kabulü gerekir. Özetle rektör ihale sürecini yönetir veya yetkisini rektör yardımcılarına/genel sekretere devreder, harcamalar ise BAP koordinatörü tarafından yapılır. Çünkü 5018 ile gelen yeni mali yönetim sisteminde müstakil bir BAP harcama birimi mevcut olup harcama yetkilisi de kanuna uygun olarak bu birimin yöneticisi olan BAP birim koordinatörü olarak belirlenmiştir.

Aşağıdaki tablo mevcut mevzuattaki düzenlemelere göre ihale ve harcama yetkisinin dağılımını göstermektedir:

Tablo 1: BAP İhale ve Harcama Yetkisine İlişkin Hükümleri İhtiva Eden Mevzuattaki Durum

Yayım Sırası	Mevzuat Adı	Türü	Hiyerarşik Sırası	Yürürlük Tarihi	İhale Yetkilisi	Harcama Yetkilisi
1	10/04/2002 tarihli ve 24722 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik	Yönetmelik	2	01/01/2002	Rektör (Rektör Yrd./Genel Sekreter)	Rektör (Rektör Yrd./Genel Sekreter)
2	2003/6554 sayılı Yükseköğretim Kurumları Tarafından, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 3’üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı Eki Esaslar	Yönetmelik Niteliğindeki Düzenleyici İşlem (BKK)	1	30/12/2003	Rektör (Rektör Yrd./Genel Sekreter)	Rektör (Rektör Yrd./Genel Sekreter)
3	Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılması ile Özel Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller	Yönetmelik Niteliğindeki Düzenleyici İşlem	2	01/01/2010	Rektör (Rektör Yrd./Genel Sekreter)	BAP Koordinatörü
4	26/11/2016 tarihli ve 27900 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik	Yönetmelik	2	26/11/2016	Rektör (Rektör Yrd./Genel Sekreter)	BAP Koordinatörü

*Üzeri çizilen ibareler 01/01/2006 tarihinde yürürlüğe giren 5018 sayılı Kanun ile zımnen ilga edildiği değerlendirilen ibarelerdir.

Tablodan da görülebileceği üzere mevzuatta zamanla oluşan karmaşa nedeniyle konu yoruma açık hale gelmiştir. Bu durum halihazırda farklı yükseköğretim kurumlarında farklı uygulamalara yol açabilecek mahiyet arz etmektedir. Özellikle BAP kapsamındaki mal ve hizmet alımlarında harcama yetkilisinin rektör mü yoksa BAP birim koordinatörü mü olduğu noktasında oluşabilecek farklı yorumların YÖK tarafından hazırlanacak bir talimat veyahut görüşle önüne geçilmesinin uygun bir çözüm yöntemi olabileceği değerlendirilmektedir. Keza mer’i mevzuata göre BAP ihalelerinin yönetiminin rektörün yetki alanında kaldığı -ki bu yetkisini rektör, yardımcısına veya genel sekretere devredebilir- fakat ihaleye ilişkin harcamaların harcama birimi yöneticisi olan BAP birim koordinatörü tarafından harcama yetkilisi sıfatıyla yapılmasının gerektiği yukarıda gerekçeleriyle ve ayrıntılı bir şekilde ortaya konulmuştur. Bununla birlikte, limit altı veya döner sermayeden doğrudan teminlerde durum farklıdır. Bunlarda ihale süreci olmadığından tüm yetki BAP birim koordinatöründe olmalıdır. Bu gibi doğrudan teminlerin dışındaki ihale usullerinde ise ihale yetkisi rektörde, harcama yetkisi BAP birim koordinatöründe olmalıdır.

5. SONUÇ

Yükseköğretim sistemindeki anlamı, önemi ve hukuki dayanakları yukarıda ayrıntılı olarak izah edilen bilimsel araştırma projelerinin hazırlanması, sunulması, kabul edilmesi, onaylanması, uygulanması ve sonuçlandırılmasına ilişkin süreçler üniversitelerin BAP koordinasyon birimlerince yönetilmekte, bu kapsamdaki harcamalar adı geçen birimin üst yöneticisi olan koordinatör tarafından mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Ancak BAP için yapılacak mal ve hizmet alımlarında durum bu kadar sarıh değildir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 3/f, mülga Geçici 4/c ve Ek 11’inci madde hükümleri gereğince bilimsel araştırma projeleri için yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanı (mülga Bakanlar Kurulu) kararı ile belirlenmesi öngörülmüştür. 6554 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Esaslar’da bahse konu usul ve esaslar düzenlenmiştir. Buna göre BAP mal ve hizmet alımlarında hem ihale hem de harcama yetkisi 2547 sayılı Kanun’un 57/2 hükmüne atıfla ita amiri sıfatı gereği rektöre verilmiştir. Lakin 5018 sayılı Kanun ile birlikte mülga 1050 sayılı Kanun’da yer alan ita amirliği statüsü ilga olmuştur. Dolayısıyla rektörün ita amirliği statüsünü düzenleyen 2547 sayılı Kanun’un 57/2 hükmü de zımnen ilga olmuştur.

Yeni kamu mali yönetim sisteminde rektör üst yönetici olarak tanımlanmış, harcama yetkilisi sıfatı üniversitelerin birim amirlerine verilmiştir. Bir başka deyişle rektörün harcama yetkisi 5018 sayılı Kanun'un 01/01/2006 tarihinde yürürlüğe girmesiyle ortadan kalkmıştır. Bunun doğal bir sonucu olarak BAP ihalelerindeki harcama yetkisi de artık söz konusu olmamalıdır. BAP ihalelerinde rektör mezkûr Yönetmeliğin 12/1-ç ve mezkûr Usul ve Esasların 4/1-ç hükmü gereğince ihale yetkilisidir. Bu yetkisini rektör yardımcısına veya genel sekretere devredebilir. BAP ihale yetkilisi ihale sürecini yönetmekle yükümlü olup ihaleyi onaylama yetkisini de haizdir. İhale sürecinin tamamlanmasını müteakip ihale yetkisini devretmemiş ise rektör, devretmişse yetkiyi devralan rektör yardımcısı/genel sekreter ihale sözleşmesini imzalamaktadır. Bu kapsamdaki harcamaları yapma yetkisi ise belirtildiği üzere 5018 sayılı Kanun ile getirilen yeni mali yönetim sistemi ve sonraki tarihli düzenleyici işlemler gereğince harcama birimi amiri olan BAP birim koordinatöründedir. İhale yetkilisi rektör, harcama yetkilisi ise koordinatördür. Eğer aşağıda önerilen mevzuat düzenlemeleri yapılmayacaksa yorumla varılabilen bu sonuç hilafına yükseköğretim kurumlarınca tesis edilebilecek hukuka aykırı işlemlerin önüne geçilebilmesi ve uygulama birliğinin sağlanabilmesi bakımından gerekli talimat veya görüş mahiyetindeki işlemlerin YÖK tarafından tesis edilmesi alternatif bir çözüm yöntemi olarak değerlendirilebilir.

Bunun yanı sıra, doğrudan teminde limit altı alımların ve döner sermayeden alımların harcama birimi tarafından yapılması 6554 sayılı Esaslar'ın 21'inci madde hükmü gereğince mümkün kılınmış olup BAP koordinasyon birimleri ihale komisyonu kurulmasına gerek olmaksızın bu alımları yapabilmektedir. Fakat bunun dışındaki teminlerde ihale komisyonunun ihale sürecini yürütmesinin gerektiğinin altı çizilmelidir.

Öte yandan 16/07/2020 tarihli ve 31187 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik yönetmeliğiyle 12/1-ç maddesine eklenen “*ön ödeme alınarak yapılan alımlar hariç*” ibaresi hukuka uygun değildir. Cumhurbaşkanı (mülga BKK) tarafından çıkartılan yönetmelik mahiyetindeki Esaslar'da bulunmayan bir muafiyetin alt bir makam olan Yüksek Öğretim Kurulunun yönetmeliği ile getirilmesi normlar hiyerarşisine ve lex superior ilkesine aykırıdır (Sancakdar, 2011:80, Derdiman, 2015:26, Gözler, 2013:99). Hukuka aykırı bir ibarenin mevzuatta bu haliyle muhafazası kanuni idare ilkesi bakımından mahzurludur. O nedenle söz konusu ibarenin ya 6554 sayılı Esaslar'a dercedilmesi ya da yürürlükten kaldırılması önerilmektedir.

Bunların yanı sıra, 2547 sayılı Kanun'un 57/2 hükmünün yeni mali yönetim sistemine uygun olarak revize edilmesi, Esaslar'ın ihale yetkilisi tanımında yer alan; “ve harcama” ibaresinin metinden yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereğince Cumhurbaşkanı kararıyla Esaslar'da değişiklik yapılması suretiyle çıkartılması, Esaslar isminin, 4734 sayılı Kanun ile uyumun sağlanması bakımından “Usul ve Esaslar” şeklinde değiştirilmesi ya da Cumhurbaşkanı kararıyla yeni bir Usul ve Esaslar'ın yürürlüğe konulması önerilmektedir. Son olarak mevcudiyetinde herhangi bir tereddüt olmamakla birlikte BAP koordinasyon birimlerinin 07/10/1983 tarihli ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ayrı bir birim olarak halen düzenlenmemiş olması da sağlıklı bir mevzuat sistematığının temini bakımından giderilmesi gereken bir başka eksiklik olarak göze çarpmaktadır.

Etik Beyan: *Bu çalışmada “Etik Kurul” izini alınmasını gerektiren bir yöntem kullanılmamıştır.*

Ethics Statement: *In this study, no method requiring the permission of the “Ethics Committee” was used.*

KAYNAKÇA

- Aktalay, A. (2014). “Bakanlar Kurulunun Düzenleyici İşlemleri ve Karar Alma Usulü”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.5, S.2, 69-98.
- Akyılmaz, B., Sezginer, M., Kaya, C., (2021). *Türk İdare Hukuku*, 14. Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi.
- Al, H., (2020). “Başkanlık Sistemi Üzerine: Cumhurbaşkanlığı Sisteminin Zayıf Halkası Parlamento”, *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, C.22, S.1, 14-44.

- Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname. (02/07/2018 tarihli ve 703 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Ankara Üniversitesi. (2024). Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi Uygulama Esasları ve Araştırmacı Bilgilendirme Kılavuzu. <https://bapsis.ankara.edu.tr/ASMevzuat.aspx>, Erişim Tarihi: 08/03/2024.
- Ankara Üniversitesi. (2024). Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Uygulama Yönergesi. <https://bapsis.ankara.edu.tr/ASMevzuat.aspx>, Erişim Tarihi: 08/03/2024.
- Ankara Üniversitesi. (2024). Elektron Hızlandırıcısı ve Işınım Tesisi (TARLA) Projesi. <https://tarla-fel.org/>, Erişim Tarihi: 01/03/2024.
- Babahanoğlu, N. (2020). “Kamu Mali Yönetiminde Reform Bağlamında Kamu Harcama Prosedürü ve Mülki İdare Amirlerinin Değişen Rollerini”, *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 10, S. 1, 114-130.
- Bartın Üniversitesi. (2024). <https://bap.bartın.edu.tr/genel-bilgiler.html>, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Canbazoğlu, K. (2017). *Türk Hukukunda İhalelere Katılma Yasası*, 1. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık.
- Candan, E. (2005). Eski ve Yeni Kamu Mali Yönetim Sisteminin Mukayeseli Olarak Değerlendirilmesi ve 5018 Sayılı Kanun İle Öngörülen Esaslar ve Getirilen Yenilikler I, <https://sites.google.com/site/ekremcandan/makaleler/mali-y%C3%B6netim-reformu/eski-ve-yeni-kamu-mali-y%C3%B6netiminin-mukayeseli-olarak-de%C4%9Ferlendirilmesi-i>, Erişim Tarihi: 07/03/2024.
- ağlayan, R., (2023). *İdare Hukuku Dersleri*, 11. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi.
- olak, H. B. (2008). “Rektör Veya Rektör Yardımcıları İhale Komisyonu Başkanı Olabilirler Mi?”, *E-Yaklaşım*, Haziran 2008, S. 59. <http://www.hacibayramcolak.net/makaleler/113-makale29?hitcount=0>, Erişim Tarihi: 15/03/2024.
- Derdiman, C. R. (2015). *İdare Hukuku*, 5. Baskı, Bursa, Aktüel Yayınları.
- Devlet İhale Kanunu. (08/09/1983 tarihli ve 2886 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Feyzioğlu, Bedi, N. (1984-85). “Bütçe Uygulamasında İta Amirleri ile Saymanların Yetki ve Görevleri”, *İ.Ü. İktisat Fakültesi Maliye Araştırma Merkezi Konferansları*, 30. Seri, 93-97.
- Gözler, K. (2013). “Yorum İlkeleri”, O. Ergül (der.), *Anayasa Hukukunda Yorum ve Norm Somutlaşması* içinde, Kamu Hukukçuları Platformu, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 236, 15-119.
- Günday, M. (1999). *İdare Hukuku*, 4. Baskı, Ankara, İmaj Yayıncılık.
- Güriz, A. (2019). *Hukuk Başlangıcı*, Gözden Geçirilmiş 19. Baskı, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Hacı Bektaş Veli Üniversitesi. (2024). <https://bap.nevsehir.edu.tr/tr/hakkında>, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Işıktaç, Y. (1999). *Hukuk Normunun Mantıksal Analiz ve Uygulaması*, İstanbul: Filiz Kitabevi.
- İstanbul Teknik Üniversitesi. (2024). <https://bap.itu.edu.tr/bap-projeleri/proje-turleri>, Erişim Tarihi: 08/03/2024.
- Kamu İhale Kanunu. (04/01/2002 tarihli ve 4734 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik. (24/02/2022 tarihli ve sayılı Resmî Gazete). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Mülga Muhasebe-i Umumiye Kanunu. (26/05/1927 tarihli ve 1050 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.

- Mülga Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik. (10/04/2002 tarihli ve 24722 sayılı Resmî Gazete). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Sancakdar, O. (2011). *İdare Hukuku*, Teorik Çalışma Kitabı, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Şahin, S. (2024). “Türkiye’de Kamu İhale Usulü Seçimi: Karar Alma Modelleri Çerçevesinde Bir Değerlendirme”, *International Journal of Entrepreneurship and Management Inquiries*, C. 8, S. 14, 53-72.
- Teziç, E. (1998). *Anayasa Hukuku*, 5. Bası, İstanbul, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Uluşahin, N. (2007). *Saf Hükümet Sistemleri Karşısında İki Başlı Yürütme Yapılanması*, Ankara, Yetkin Basımevi.
- Üniversitelerarası Kurul. (2024). 2024 Mart Dönemi Doçentlik Başvuru Şartları. <https://www.uak.gov.tr/Sayfalar/docentlik/basvuru-sartlari/2024/2024-mart-donemi-docentlik-basvuru-sartlari.aspx>, Erişim Tarihi: 15/03/2024.
- Yalova Üniversitesi. (2024). <https://bap.yalova.edu.tr/tr/Page/Icerik/tarihce>, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Yükseköğretim Kanunu. (04/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Yüksek Öğretim Kurulu. (2024). Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/strateji_dairesi/Duyurular/Yuksekk_butce.pdf, Erişim Tarihi: 08/03/2024.
- Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmelik. (26/11/2016 tarihli ve 27900 sayılı Resmî Gazete). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Yükseköğretim Kurumları Tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 3’üncü Maddesinin (f) Bendi Kapsamında Yapılacak İhalelere İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı. (01/12/2003 tarihli ve 2003/6554 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.
- Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. (07/10/1983 tarihli ve 124 sayılı). mevzuat.gov.tr, Erişim Tarihi: 02/04/2024.